

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 18. ANULU XIV.

Sabiiu, in 315 Martiu 1866.

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septe-mana: joia si Duminica. — Prenume-ratiunea se face in Sabiiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretiulu prenumeratiu-nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetitie cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 26 Eebruaru.

Dupa „G. Tr.“ in Districtulu Nasendului s'a alesu deputati pentru diet'a din Pest'a Cavalerulu de Aldulenu vice-pres. alu ta-blei reg. si Alessandro Bohatielu Capit. supremu alu districtului a-mintitu. Dupa „Herm. Ztg.“ aflamu ca in Abrudu s'a alesu Dio-nisiu Széles si adauge ca dintre romani au votatu numai 16 insi, ceilalti se vede ca s'a abtinutu. In comit. Hunedorei s'a alesu cont. Gothard Kun si Ladislau Makray *); in scaunulu Orestiei senatorulu Ioann Balomiri si oficialulu finantialu I. Tulbasiu; in scaunulu Mu-resiului cont. Dominicu Teleki si Gab. Tolnay; in Bistritia Sa-muelu bar. Löwenthal si secr. jud. Lang.

In 6 Martiu n. au primitu Majestatea Sea Imperatulu pre Ar-chiduci si dupa aceea pe ministrii. Mai tardiu au primitu pre ge-neralulu Benedek carele sosi dela Veron'a. — Sambet'a trecuta s'a predatu Majestatiei Sele Imperatului in audientia solenna de catra ambasadorulu francesu la curtea din Vienn'a unu autografu alu Imp. Napoleonu si insemnele ordinului legiunei de onore pentru prin-cipele de corona Archiducele Rudolf.

Mai curséza o scire despre facerea unui lageru mare la Bruck l'anga Lait'a. — In privint'a principatoru romane se dice ca au avut ministru de externe Mensdorf o conferintia cu ambasadorulu rusescu Stackelberg. Cestu din urma se vede ca partinesce desface-rea principatoru de catra o lalta si alegerea a doi principi in fia-care principatu. In catu despre concentrarile trupeloru la margi-nile Romaniei se demintu, dicendu-se, ca scirile in privint'a acest'a sunt esagrate.

Dela diet'a din Pest'a aflamu ca comissiunea insarcinata cu respunsulu la rescriptulu din urma aru fi gat'a si ca acel'a se va lua catu mai ingraba la desbatere.

„Avenu sa inregistramu“, dice „Conc“, „unu faptu imbucuratoriu dreptu dovada despre inaintarea cauzei nationalitatiloru chiaru si in si-nulu acelu cercuri unde pana acum se observ'a o nepasare totale deca nu tendintie contrarie principiulu de nationalitate.

In 8 Martiu, la locuint'a deputatulu dietale Bernardu Ul-ma n u se adunara ca la 25—30 ablegati, reprezentanti ai cer-curilor alegatorie slovace din Ungari'a superioare. Dep. Cubiti'a propuse a se face prin ablegatii slovaci o motiune in dieta cu scopu de a colucria pentru deslegarea cestiunei de nationalitatespre multumirea cuviincioseloru pretensiuni a osebitoru popore din Ungari'a. In inticlesulu acestei motiuni cas'a reprezentantiloru sa numesca fara intardiare o comissiune insarcinata a pregati proiectu de lege in asta privintia. O viua desbatere s'au incinsu asu-pr'a acestei propusetiuni. Unii diceau ca nu aru fi oportunu, ca sa faca chiaru reprezentantii cercurilor slovace motiunea amintita, precandu altii afirmau cumca chiaru acesti reprezentanti aru fi e-lementulu celu mai potrivit in delicat'a cestiune de nationalitate si ca initiativ'a din parte-le aru fi preafolositoria. „Corespondint'a pestana“ carea aduse la publicitate acestu lucru insemna cu recu-noscintia, ca reprezentantii cercurilor slovace au purcesu din punctulu de vedere alu unitatii si integritatii Ungariei. Precum adauge acelu diurnal, conferint'a acest'a nu avu inca resultatu si ca spre acestu scopu se va mai continua. Salutamu acestu pasu menitu a ne apropi de impaciune. Densulu e dovada noua despre vi-talitatea principiulu, a carui'a realizare, dupa convingerea nostra descoperita mai adese ori, e numai o cestiune de t e m p u. Pasulu reprezentantiloru slovaci, dela cari noi nu spe-rasemu inca aceste semne de vieticia, adeveresce ceea ce mai dise-gemu noi alta data ca principiulu de nationalitate „vires acquirit eundo.“ Credemu ca acestu adeveru au petrunsu si inimele depu-tatiloru magiari si ca inimele astfelu imprumutatu petrunse de ne-cesitatea multumirei si infratirii voru aduce rezultatele dorite inca sub decursulu acestei sesiuni.

Dela diet'a C r o a t i e i cetimu in diuarie, ca unu comitetu ad hoc insarcinata cu discutarea rescript. pr. in la adres'a dietei, au presentatu dietei elaboratulu seu, care se esprima, ca discutandu re-

*) In nrulu viitoriu vomu publica decursulu alegerei de dep. in comit. Hunedorei.

Red.)

scriptulu si asemenandu-lu cu rescriptele de mai inainte in obiec-tulu acest'a, afla o diferentia mare, pentru ca dorintiele dietei cate se aflau in consunantia cu cuventulu de tronu se afla denegate. Dupa aceea face o propunere in urma carei sa se alega o deputa-tiune din mijloculu dietei constatatoare din 12 membri, carea sa se intielega cu o alta delegatiune din sinulu dietei pestane asup'a ces-tiuniloru de statu, era rezultatulu sa-lu referesca apoi dietei. Depu-tatiunea sa capete o instructiune in carea a) deputatiunea in intie-lesulu art. 42 din 1861 sa se dechiare in Pest'a, ca referintiele de dreptulu de statu ale regatului triunitu fatia cu Ungari'a nu se potu regula numai prin o lege lucrata de diet'a unguresca, ci prin o con-venire a dietei croate si unguresci, carea sa capete in urma sanctiu-nei preainalta; b) la precisarea mentionatoru cestiuni sa nu-si uite deputatiunea nici de bugetulu tieriei, ce conformu art. 42 sta in legatura strinsa cu autonomi'a regatului triunitu; c) la fipsarea referintieloru de dreptulu de statu fatia cu imperiulu, deputatiunea sa nu scape din vedere, ca regatulu triunitu are sa functioneze ca indivi-dualitate imediata. In fine dice operatulu, ca presidiulu dietei croate sa intrebe la celu alu dietei unguresci, deca cesta din ur-ma aru fi invoita cu o atare delegatiune, pentru ca la casu de unu respunsu favoritoru sa se amanneze delegatiunei croate credentiu-nalele de lipsa. Mai adauge apoi propunerea de a se face o representatiune la regele in care sa se motiveze aceste me-suri. Scirile despre disolverea dietei nu se vedu a fi adeverate, celu multu potesa se amane. — Academi'a slavica si museulu na-tionalu (alu slaviloru de media-di) sunt sanctiunate de regele.

In B o e m i a sunt escesele la ordinea dilei, din care se pote insa vede, catu de netoleranti sunt nemtii, cari pretindu a fi atat'a de culti, cu slavii resp. cechii, de carii pre tindiendu ca se afla mai inapoati in cultura, nu aru ave a se teme nimie'a.

Din P a r i s u aflamu ca luna trecuta s'a tinutu cea dintai conferintia in cestiunea principatoru romane. Memor. dipl. spune ca Franci'a si Austri'a aru consimti in cele ce privesce principa-tele dunarene si deminte miscarile de trupe austriace.

Din I t a l i a aflamu ca ministru Lamarmora fiindu interpe-latu despre tinerea Italiei in cestiunea Romaniei au respuns, ca tinerea aceea are sa nu compromita Itali'a; mai departe se vorbesce despre mobilara unei trupe de 10,000.

In S p a n i a au erumtu de nou rrvolutiunea. Regimentele revoltante trecu in Portugalia, de unde, cerendu-i regimulu spa-niolu ca desertori, nu-i capata.

„Invalidulu“ rusescu inca se incerca a deminti din tote pote-rile concentrarea trupeloru; iara P r u s s i a care amenintia mereu pe Austri'a dice astadi ca scirile despre resboiu sunt absurde.

Din T u r c i a aflamu, ca la Constantinopolea, indat dupa sosirea scirei despre caderea principelui Cus'a s'a tinutu o conferintia decatra repre-sentantii puteriloru langa port'a otomana. In acesta conferintia Ali pa-sia au dechiaratu ca abdicarea lui Cus'a ipso facto anuleza uniunea principatoru si asiá porta are acum de a tramite unu comissariu la Bucuresci, carele se primisca regimulu provisoriu, pana la denu-mirea (?) altoru doi principi, ceea ce reprezentantii puteriloru au impededatu. Comandantele dela Siumla au primitu ordinu a sta gat'a de plecatu.

In S e r b i a se iau din partea regimulu tote mesurile spre a sustine finiscea ne turburata.

In R o m a n i a dupa scirile mai noue umbla agitatori, cari au de scopu a turbura lucrurile. „Romanulu“ publica si unele instructiuni secrete ale antagonistiloru romaniloru din care se vede, ca celoru ce avusera privilegii li se pro-mitu iarasi, iara pre cei neindreptatiti inainte voru ai amagi cu li-bertati si mai mari decatu cele dobendite in tempulu din urma. — Cronic'a scandalosa povesteste de unu complotu in contr'a vietiei lui Bratianu de guvernulu trecut. Referamu cele audite si adau-gemu, ca in impregiurari de aceste se schimba isvorele prea lesne.

Princtpele Cus'a spune P. C. ca inainte de plecare au daruitu n a t i u n e i tote proprietatile avute in tiera.

La conferintiele din Parisu sunt tramisi cu votu consultativu de catra regimulu provisoriu doi, de catra corpurile legiuitoare ia-

rasi câte doi membrii cu votu consultativu. — In Moldavi'a cetimu ca s'a transmis unu comisariu din partea regimului pentru că sa priveghiezo asupr'a liniscei in prefecturile de dincoale de Milcovu.

Unu evenimentu de mare gravitate avemu sa mai insemnămu astadi si acést'a e brosiur'a dlui I. Bratianu despre cestiunea religioasă in Romani'a. Brosiur'a se pronuntia in contr'a unei uniuni a românilor cu curi'a papala. „Că popor latinu“ dice brosiur'a „noi nu avemu alta legatura cu poporele ce se afla in impregiurulu nostru, de cătu cea a religiunei, pre carea părintii nostrii au sciutu a o întâri prin atâtea jertfe, si carea ni-a procuratu cale de pretensiuni la celelalte popore de acelasi ritu. A păsî din biserica greca, insemnăza a rumpe ori ce legatura cu poporele vecine, cari aru trebuîsa privescain noinisce apostati, si a perde tota influință la densesle. Intrandu noi in biserica latina — presupunendu ca aru fi o astfelu de convertire si din punctu de vedere alu ideilor moderne cu putintia, — de siguru ca nu i-amu aduce unu sucursu puternicu; iara pusetiunea noastră de neofiti aru fi ne insemnata. Remanendu noi in sa in biserica greca, ne-amu sustinē influință noastră in Orientu, ceea ce va fi totdeun'a mai favoritoare ideilor si intereselor celor mari de civilisatiunea occidentala.

Revista diuaristica.

Rescriptulu au fostu primitu de o parte insemnata a diuaristiceii magiare cu mare recela. Dupa cum vedemu inse acum se radica si alte voci, cari vorbescu cu multa caldura despre densulu. Eata unu articulu intitulatu „hazai közügyek“ in Pest-Hirnök nrulu din 8 Mart. n. in care se cuprindu cam urmatorele:

Dupace cuventulu de tronu fu primitu de tier'a intręga cu insufletire nemarginita si dupa ce in momentele cele d'antăiu chiaru si opozitiunea estrema s'a plecatu inaintea logicei nedisputavere a cuventulu de tronu, nu au fostu nimenea indreptatitu a calcula la o mai daparte continuare a edificiului constitutionalu din partea coronei, pâna candu diet'a nu va fi implinitu in privint'a acést'a justele conditiuni puse de principele, seu pâna candu nu se va face revisiunea legiloru din 1848 ce stau in calea impacărei.

Opusetiunea, carea in urm'a confusiunei de idei ce domnea in tięra pe tempulu alegeriloru, se bucura de o majoritate de cele mai diferite colori (ce e destulu de vaieratu), purcediendu din ide'a retacita a strictu lui dreptu de continuitate, au inceputu a clatină prin adres'a ei, intielępta decisiune prea inalta a principelui, — inse rescriptulu alu doilea au aratatu ca corón'a nu venęza dupa grati'a partideloru, ci ca ea e condusa de principiele, prin care vrea sa statoręasca si garanteze constitutiunea.

Adresei casei deputatiloru (care au trebuitu sa se compuna cu atātu mai cu multa socotintia, cu cătu ea trebuie sa motiveze restatorirea ministeriului inaintea de revisiune) numai unu lucru e de a se multiam si adeca, ca au datu de nou coronei ocaziune, de o parte de a asigură si mai determinatu pre natiune in privint'a pretensiuniloru ei constitutionale, de alta parte de a desluci si mai bine acele puncte de vedere prin care legislatiunea sa ajunga la o deslegare linisitoare si cu succese sigure. Dupa rescriptulu acést'a aru fi orbire a mai dice, ca regimulu sta in fati'a dietei fără programu la intielesu si determinatu.

Rescriptulu din 2 Martiu e programulu regimului pâna la acele margini pâna unde se incepe competintia tratărilor dietali, caroru corón'a nu va a le anticipă. Rescriptulu intaresce de nou cunoscutulu punctu de manecare, sa n c t i u n e a pragmatica, garantandu de odata autonomi'a legala a Ungariei, că o legatura, prin carea patri'a e nedespartibilu legata, pre lănga solidaritatea intereselor deosebite, de provincie ereditarie guvernate de principele comunu.

Problem'a impacărei se referesce asiă dara la două deosebite directiuni.

Cea d'antăiu problema e de a se cugetă de unu modu, dupa care pe viitoru afacerile comune sa se statoręasca pe cale constitutională, mâna in mâna cu provincie ereditarie devenite constitutionale.

In acést'a privintia se esprima rescriptulu, ca spre tratarea afaceriloru comune regimulu nu doresce că Ungari'a sa-si jertfęasca autonomi'a sea legala, prin urmare nu doresce parlamentu centralu, carele sa duca la unificatiune seu la coalitiune de nationalități.

Din contra, puterea centrala constitutională pe cătu ięrta logice a unității si carea manuesce afacerile comune, ea formęza punctulu de gravitate in launtru si in afara. In privint'a acést'a nimic'a nu pôte fi mai imbucuratori si mai liniscitori decātu acelu punctu alu rescriptului, prin care atrage atentiunea tieriei asupr'a impregiurărei, ca „esercitarea influinței indreptălite asupr'a afaceriloru comune (seu asupr'a celoru privitoare la puterea centrală) formęza garantiile cele tari ale autonomiei tieriei. Adeca, garanti'a cea mai mare a regimului autonomu nationalu se cuprinde intr'aceea, ca prin participare nemijlocita vomu influință asupr'a afaceriloru comune; si influință acést'a o doresce acum ias'asi corón'a, de

ceea ce inainte de 1848, seu cu seu fără voia amu fostu lipsiti. De sine se intielege ca fiindu influință pe bas'a parității, guvernarea din launtru va fi aperiata de fiii patriei aflători la puterea centrala in contr'a ori-cărui amestecu seu stirbire de dreptu, si inca mai bine aperiata decātu de ori ce ministeriu din Bud'a, carele dupa sunetulu art. III din 1848 aru fi numai unu scutu de hărtia in contr'a puterei centrale.

Cine scie analisă corectu va pricepe si cum vrea corón'a impēcarea cu privire la a două directiune si adeca la organizatiunea din launtru. De-si nu se dice apriatu prin cuvinte, se vede, ca corón'a nu doresce sa dea organizărei din launtru form'a cea ideala din art. III 1848. Ministeriulu parlamentariu are locul seu numai lănga persón'a regelui. Că sa fia acést'a in Bud'a, face lipsa de unu alter ego nevatamabilu; de unde conditiunea sine qua non, că sa se aduca art. III din 1848. Acést'a se spune espresu in rescriptu, ca e preste putintia si asiă ce-va nu potemu asceptă, pentru ca se eschide unitatea monarchiei si purtatoriulu acestei, domnitoriulu constitutionalu.

Rescriptulu considera determinatu drepturile, regelui cu care investesce corón'a constitutiunea si dice, ca principele vrea insusi sa guberneze va sa dica nu vrea sa conditiuneze si sa atărne decisiunile si ordinatiunile legali regesci, dela contrasemnatur'a cea dupa placu a ministriloru de partida.

Principiulu responsabilității sa nu confunde intru nimic'a pre adatoriului dreptului si a legalității. Responsabilitatea nu o suplinesce resturnarea ministriloru de cătra partide; iara de alta parte sântienia responsabilității e pusa in spiritulu constitutiunei, carea e mai de inainte chiaru si de S. Stefanu.

Sublimitatea coronei inca trebuie socotita, carea nici demanda nici acopere ilegalitatea.

Deca corón'a in rescriptu nu se lasă la concessiuni privitoare la dominare partiteloru parlamentarie, accentuęza de alta parte municipalismulu, care este demultu trecut in vieti'a nationala.

Dupa mai multe espressiuni de bucuria pentru acést'a mesura din partea coronei adauge, ca in legatura cu acést'a intentiune loiala a coronei vede o indigitiune in privintia legii electorale, care (cea din 1848) au fostu nimicitu influință a comitatelor in dieta si au schimbatu dreptulu celu mai scumpu si cardinalu cu o fictiune orbitore.

In fine se vaiera asupr'a procederei dietei, in privint'a economisărei cu tempulu si o sfatuesce, celu putinu acum dupa rescriptulu din urma, a se apucă de lucrurile folositoare, dar nu a petrece tempulu cu polemiei seci si cu incriminări cerbicoșe si fără de scopu.

Prēnaltulu rescriptu regescu

la adres'a dietei Ungariei

Noi Franciscu Iosifu I., din grati'a lui Ddiu Imperatulu Austriei, regele apost. alu Boemiei, Galitiei si Lodomeriei, regele Lombardiei, Venetiei si Iliriei; archiducele Austriei etc. etc.

Demnitariloru, ordeniloru bisericesci si mireni si reprezentantiloru credincioșei Nostre Ungarie, cari s'au intrunitu la diet'a conchiamata de noi pre 10 Decembre 1865, in liber'a noastră cetate reg. Pest'a salutarea si grati'a Nostra!

Iubiti credinciosi! Espressiunea de alipire fidela a demnitariloru si reprezentantiloru adunati in dieta, cuprinsa in pre umiltele adrese dela 26 Fauru a. c. o primimu gratiosu si o considerămu dimpreuna cu recunoscerea multiamitoare a intentiuniloru Nostre parintesci că documente imbucurătoare de incredere sincera. Cu incredere imprumutata si cu franchetia fără de reserva, impertăsămu si noi responsulu nostru la acele dorintie cuprinse in adrese in respectulu căror'a momentuositatea raportelor subversante pretinde cu intetire desfasurarea (esplicarea) mai de aprópe a intentiuniloru Nostre de domnitoriu.

Cu multiamire ne-amu incanosciintiatu despre contielegerea ce s'a infintiatu in respectulu punctului de manecare a intielegeriloru dietali aretatu in sanctiunea pragmatica. Ide'a comunității de interese si de aperiare, precum o vedemu intonata in adres'a casei de susu, a formatu mai cu doi seculi inainte de infintiarea sanctiunei pragmatice, motivulu de capetenia alu impreunărei statorite intre regatulu Ungari'a si tierile ereditarie ale casei nostre domnitoare. Concedemu bucurosu, ca prin statorirea mai acurata mai durătoare a acestei comunități cuprinsa in amintit'a lege fundamentale, tierile nostre ereditarie au capetatu o putere mai mare. Insa impreunarea nedespartibile e toturor regatelor si tieriloru casei nostre domnitoare, au asecuratu deodata si sustarea teritoriale si ne-dependintia nationala a regatului Ungari'a, fiindu-i totodata stel-pulu celu mai eficace de aperiarea securității lui (regatului) in afara. Deci fiindu binefacerea impreunărei reciproca, stăruintiele nostre trebuie sa fia intr'acolo indreplate, că sa asecurămu bine-cuventările ei in modu duratoriu si pentru aceea sa regulămu relationile cari resulta din comunitatea intereselor si a aperiarei conformu assiomele sanctiunei pragmatice si amesuratu tempulu.

Tierile tinetore de corón'a unguręasca facu o parte insemnata a Monarchiei Nostre. Puterea spirituale si materiale, bunastarea,

pacea internă și securitatea imperiului, sunt condiționate în țările memorate prin acele-si momente, cari stau în operare reciprocă încordată. Extinderea extraordinară și perfecțiunea mijloacelor de comunicație, cari lega interesele la oalăta cu mii de fire, și abstragendu dela urmările aduncu tăietore ale desființării vame-lor dela marginile țerei, au redicatu tare această operare reciprocă. — Si această stare, ce se desfășura cu timpul pretinde o regulare acurată cu atât mai verlosu, câtă sunt mai defectuose în respectulu acest'ă legile Ungariei, cari au strafornatu ocărnuirea-i internă, ce sa ține de nessleru de lipsa cu celelalte regate și țeri in-se, s'au ingrijit de locu s'au pre putnu. Dupa ce in-sa natur'a lucrului și interesele cele mai momentose ale tuturor po-porilor Nostre pretindu, că sa se delibereze deodată și cu o cale totu aceea, ce sa ține de oalăta și ce are influența asupr'a alt'ă, detorintele Nostre de regentu și ingrijirea pentru adevăratulu bine alu poporilor Nostre, Ne oprescu a concede, ca la restaurarea in-tentionată de noi și la realizarea instituțiilor constituționale un-gurești, sa rămăna suspinse și în nesecuritate acele afaceri, dela a căroru regulare oportuna și împrumutatu multiamitore într'o formă e condiționată firea împreună pacică și priincioasă a deosebitelor țeri ținătoare de monarhi'a Nostă, dezvoltarea bunăstării lor, precum și securitatea, vadi'a și puterea imperiului.

Din acestu cuventu amu îndreptatu atențiunea demnitarilor și reprezentanților țerei în line'a prima la afacerile comuni și la mo-dulu tratării acelor'a, și încrederea; ce amu pus'o în întiepleciu-neă demnitarilor și reprezentanților țerei, nu Ne-au insielatu, pentru ca ei recunosc ca „sunt atari afaceri, și ca stăruint'a lor va fi îndreptată într'acolo, că sa aduca în respectulu statoriei și modulu tratării acestor raportu atari determinatiuni, cari să corespundă scopului fără de periclitarea autonomiei lor consti-tuționale și a nedependenței legale.”

Noi amu datu drepturi constituționale și acelor țeri ale im-periului Nostă, cari până'acum n'au posiediatu de aceste. Deci e departe de Noi pretensiunea, că Ungari'a sa aduca de sacrificiu au-tonomi'a sea constituționale și nedependența-i legale: acceptămu totuși, și cu încredere în petrunerea și conceptulu chiaru alu in-tereselor țerei și putem cu dreptu accepta, ca Ungari'a vră a-si folosi și va folosi autonomi'a sea constituționale, — ale cărei mar-gini necesare le-amu desemnatu în cuventulu Nostă de tron în spiritulu sancțiunii pragmatice, — nu spre izolarea proprie, care duce numai la slabire, ci că mijlocu spre a câștiga validitate inte-reselor sele adevărate și durătoare.

Exercitarea influenței îndreptărite asupr'a afacerilor comune, formăza de o parte garanția cea mai secură a autonomiei legale a țerei, pre candu de alta parte lucrarea binefacătoare a acestei in-fluențe se va estinde și cu referința la bunăstarea, securitatea și puterea imperiului.

Cu multiamire vomu caută asiă dăra la începutulu consultă-rilor diu respectulu acest'ă, și nu ne îndoiu, ca în decursulu consultărei patrundetore a acestor cestiuni, se va ivi de sine și necesitatea unei esaminări afundu tăietore, și modificatiuni opor-tune a legilor din 1848.

Deslegarea cestiunii afacerilor comune nu-si afla încheierea multiamitore numai în statorirea acelor'a, ci condiționează și tratarea lor proprie, asecurată de ori ce pedeca precum și întemeierea unei colucrări consunătoare atâtă a puterii legelative, câtă și ace-lei executive. O atare tratare de sine statatōre a ramurilor de guvernare ce se referescu la aceste, cum a determinat o alu 3 art. de lege din anul 1848 fără nessleru organien recerutu, eschide posibilitatea unei tratări cu succesu a afacerilor comuni.

Modificatiunea acestor legi de altmintea, precum amu de-chiaratu acest'ă în cuventulu Nostă de tron, e necesară și din acelu cuventu, pentru ca unele determinatiuni ale art. de lege 2, 3, și 4 din 1848 stau în opusetiune drēpta cu drepturile Nostre de domnitoriu. Practicabilitatea formei de guvernare statorită în art. 2 de lege e condiționată prin locutiunile amintite în art. 2 prevediutu cu putere regēscă.

Principiulu unității monarhiei întemeiatu prin sancțiunea prag-matica, misiunea oficiului Nostă de domnitoriu ce se basēza pre acest'ă, câtă și acele sentieminte personali, cari le nutrimu în ini-m'a noastră parintēscă pentru regalulu Nostă Ungaria, și cari Ne îndemna a exercită nemijlocitu acestu dreptu de domnitoriu consti-tuționalu alu Nostă, nu Ne concede a Ne învoi candu-va în pune-rea unui atare locutinătoriu, precum nu Ne putem dechiară multia-miti nici cu acea determinatiune a art. 4 de lege, după care diet'a nu s'aru potē desolve înainte de statorirea bugetului.

Credemu ca motivele, cari redica alipirea țerei de drepturile sele constituționale la unu gradu asiă de înaltu alu pietății, o voru conduce și acolo unde e vorb'a de inviolabilitatea drepturilor și autorității corōnei, cari sunt piētr'a anghulară a constituțiunei.

Ținemu mai departe de neîncungiuratu de lipsa a îndreptă a-tențiunea reprezentanților adunati în dieta la acele greutăți, cari contrastau restaurării numai decâtă a sistemului municipale și din a-celu temei, pentru ca cu privire la strafornările sociale ce s'au întemplat de atunci, s'a făcutu cu nepotintia a eseculă, fără de pe-

riclitarea cea mai mare a trebuințelor ocărnuirii interne, deter-minatiunile provisorie a art. 16 și 17, din 1848, cari au fostu compu-tate numai pentru pretensiunile momentului de atunci. Sistemulu muni-ci-pale a prinsu, dela guvernarea celui d'antăiu rege prin exercitiu ne'n-treruptu, radecine adance în viēti'a natiunei. Legile din 1848 stramatandu form'a ocărnuirii țerei, fără de a o aduce în conso-nanția cu instituțiile ei stravech'e, au creatu unu contrastu de principiu, a cărui complanare nu se potē accepta decâtă numai pre basea unei esaminări cu petrunere și a unei desbateri seri-ose. Acceptămu asiă dăra, ca demnitarii și reprezentanții adunati în dieta si-voru întorce atențiunea spre acest'ă și-si voru ține de un'a dintre detoriile lor cele mai întelșitorie: a Ni asterne re-sultatulu consultărilor lor din respectulu acest'ă.

Mai departe e neaperatu de lipsa, ca art. 22 de lege din 1848, despre gard'a natiunala sa se stērgă, dupăce acel'ă în de-cursulu timpulu scurtu în care a sustatu a casionatu o îngreunare de prisosă a poporulu detragandu-lu dela ocupatiunile sale cele pacnice, iară scopulu— de a sustine securitatea publică— n'a corespunsu, ba mai multu au produsu rezultate în direpțiune con-trară.

Afara de acest'ă e de doritu, ca la timpul seu sa se revedia cu precauțare tōte decisiunile legilor din 1848, cari până acu-m'a nu le-amu pus în viētiă. Aceste legi, cari s'au înființiatu sub apesarea relațiilor cutrieratōrie de lume, pōrta în sine caracterulu pripirei; ce se dovedesce nu numai din esaminarea lor teoretică ci și prin esperința p. e. cu privire la legea electorale a cărei aplecare s'a încercatu acū de două ori.

Din aceste urmeza de sine ca Noi în sentiemintulu detoriei Nostre de regentu, nu Ne putem învoi la restituirea faptică a ace-stor legi, ce se pretinde pre basea continuității de dreptu, înainte de a le esamina cu grige, de a le acomoda după pretensiunile re-latiunilor faptice și înainte de a le îndeplini după doctrin'a es-perinței.

Scopulu animiei Nostre parintesci nu e numai o multimire momentană, ci înființarea unor instituții duratōrie și corespun-diātōrie scopulu. Înainte de întemeierea ordinii viitorie a diferi-tilor rami a servitiului publicu Ne oprescu chemarea Nostă de domnitoriu precum și detorintele către tōte popōrele Nostre a duce organismulu sustatoriu la ruinare, a împedcā rōtele machinei sta-tului, a schimbā o stare provisorie cu alt'ă, și prin acest'ă, a cla-tinā în cercuri mai departate odichn'a începută a spiritelor. Re-presentanții țerei înca sentiescu greutățile trecerei, și în asta pri-vinția în locu de legalitatea rigoroasă se dechiara pentru respectarea cuvenințioasă a relațiilor.— Dela ei aterna a micșorā greutățile cari se opun nesușințelor Nostre parintesci îndreptate spre res-tituirea constituțiunei lor, deca su-aplecati a întorce o mesura mai mare a ecuității la dejudecarea stărei presinte.

Nimenea n'a semțitu mai tare decâtă Noi pondulu greutăți-lor și alu pedecelor, cari s'au opusu nu numai în o direcțiune opulii împaciuniri începutu de Noi, totuși amu pasitu, cu abnegare proprie și cu resoluțiune tare, salutat și urmarit de manifestările pline de încredere și însufleșite ale țerei, pre acestu terenu, pe care sperămu cu încredințare ca vomu întelni spriginirea promptă a demnitarilor și reprezentanților țerei, și pentru aceea, căci precum vomu impartī glori'a succesului cu țier'a, asiă va atinge și greutatea responsabilității atâtă țier'a câtă și pre Noi.

În împregiurările straordenarie de acum, singur'a posibilitate a aplicărei practice a continuității de dreptu o vedemu într'aceea, ca modificarea legilor sa se întemple numai pre basea unei tran-sacțiuni dietali, a cărei statorire presupune colucrarea fapturilor îndreptătiți ai legelatiunei ungurești, un'a transacțiune, rectificată prin testimoniulu istoriei, a cărei pagine dovedescu nu numai cu unu exemplu, ca în asemenea giurstări s'a observatu asemenea pro-cedura. Procederea acest'ă cu atâtă e mai demna de urmatu cu câtă a fostu mai puternică cutrierarea, a cărei urmări triste a le sterge, este scopulu starușințelor noastre comune.

În acestu modu se va potē înființā contielegerea, se voru potē complanā greutățile și ordinā tōte raportele acele, cari tre-buiescu lamurite și regulate, deca voimu să astupămu definitiv is-vorulu incurcaturilor viitorie. Sentimu și Noi aduncu pondulu detorințelor ce Ne apasa, sentimu însemnatatea de dreptulu pu-blicu a ungerei reg. și santieni'a juramentului, prin care regele in-coronat promite, ca va sustine constituțiunea nestirbata. Insa chiaru pentruca Noi nu ținemu încoronarea numai de o ceremonie solenă nu Ne putem învoi la restituirea atâtor decisiuni legale, a căroru sustinere a o intări prin juramentu Ne oprescu însuși credința Nostă religioasă și graiulu consciinței Nostre. Suntemu convinși, ca demnitarii și reprezentanții țerei adunati în dieta voru recunosc în aceste sentieminte religioase a le Nostre grati'a cea mai secură pentru sustinerea constituțiunei țerei.

Dupăce actulu acest'ă solemn va pune, precum sperămu, stavil'a clatinării viēției politice, vomu urmă fără a Ne îndoi grai-ului inimiei Nostre parintesci, carea e totdeun'a plecata a lasă sa domnēscă grati'a și fără periclitarea linisței publice vomu potē ex-ercită în deplin'a mesura celu mai nobilu dreptu reg. alu Nostă.

Cu privire la cererea pentru întregirea dietei care se referă la Dalmatia, cetatea Fiume și acele ținuturi a căror conchiamare se ordenează prin V. art. de lege din 1848. cugetăm a fi de lipsa a rezervă desbateră lor merită pentru același timp când, în urm'a rescriptului Nostru reg. dela 27 Fauru a. c. îndreptat către dietă croată și slavonă, Ni se voru susține rezultatele pertractărilor dietale, de ore ce aceste chestiuni stau în legătură strinsă cu deslăgarea fericită a relațiilor pendinte de dreptul public a le Croatiei și Slavoniei.

Cu bucuria am primit promisiunea casei magnatilor, și reprezentantilor, prin care „sunteti aplecati a respecta totdeun'a principiile ecuității și ale dreptății față cu toate clasele popoarelor țierei fără deosebire de religie și limbă, și anume voiti a garanta prin lege tuturor locuitorilor nemagiari ai Ungariei toate acele, ce în asta privință posesen interesele lor și interesul comun al patriei.”

Între dorințele Noștre de Domnitoriu cea mai placută Ne va fi, dacă vomu pute promovă pe lângă susținerea integrității teritoriale a țierei realizarea acestui rezultat dorit și de Noi, căci Noi salutăm cu bucuria viaa contielegerea pacii a tuturor locuitorilor țierei și armonia intereselor lor și Vomu fi totdeun'a gât'a a o sprigini și înaintă.

Dela activitatea și înțelpt'a îngrijire a demnitarilor și a reprezentantilor țierei aterna acum'a, a accelera acel moment, în care Ni se voru asterne atari proiecte, cari stau în consonanță cu drepturile Noștre de Domnitoriu cu esigintele legali ale Monarhiei Noștre cu dreptele pretențiuni ale țierilor laterali.

Noi vomu număra acela moment între cele mai fericite a vieții Noștre când vomu pute dice cu conștiința liniscită, că prin sancționarea reg. a acestor proiecte, am înaintat bunastarea adevărată a Ungariei și a tuturor popoarelor Noștre și am pus petra fundamentală, pe care se va pute radica în mod durabil bunastarea, securitatea și puterea monarhiei Noștre.

Almintrea Ve remanem cu gratia și favoarea imp. reg.

Datu în capitala țierei Noștre Ungaria, Bud'a la 3 Martiu o mie optu sute siase-dieci și siase.

Franciscu Iosifu m. p.

Georgiu Majláth m. p.

Ioanne Barthos m. p.

Vilég 20 Fauru.

Astadi avem cu un demn și evlavios invetiatoriu mai puțin, căci fostul invetiatoriu alu Colnicului Ioann Popescu nascut în Reci't'a muntana numai este, nu se mai număra între cesti din asta viață trecătoare. Elu unu idealu de invetiatoriu au trecut în imperiul spiritelor; elu pre demnul invetiatoriu au trecut să și i-a cununa ostenelele se, la eternitate.

Ioann Popescu murî în 5 Fauru de mörte grabnica în anul 38 alu vieții și alu 20-lea alu carierei se, că invetiatoriu. Elu fu răpit asă dăra de mörte din mijlocul activității se. În mormentarea lui încă au fost o dovă de vrednicia lui căci totu poporul din Colnic Reci't'a și Dogneic'a montana au alergat din toate părțile spre ai da onorea cea de pre urma. Patru preoti și 10 invatiatori au celebrat rugăciunile Ddieesci. În biserică sa ceti o cuvântare a cărei motu din scriptura fu: Aduti aminte ca mörtea nu zabovesce. Sirachu 14, 12. Între cei ce-lu petreceau eră și scolarii lui.

O durere atât de adencă se exprimă în inimile tuturor încât cugetai ca fia-carele deplânge unu tata, unu frate seu unu sincer și intimu amic.

Reposatul lasă și doi prunci după sine și adăca unulu de 12 ani, ce se afla în 1 clasa gimn. în Lugosiu și stă sub purtarea de grija a ablegatului nostru pre demn Aloisiu Vladu de Saliste, iară celu mai micu de 5 ani se afla la socru reposatului inv. Raicu Oprianu în Cacov'a.

Inv. Ioann Popescu au fost unu barbatu sirguitoriu, au tipărit table cu liere române, au scris multa au compus map'a Europei s. a. Densulu prin portarea și înaintarea în invatiatori au înaintat și în stațiuni totu mai bune, de alta parte însă au fost laudat în mai multe renduri de intru fericire reposatulu Ilustr. Consiliariu de scole și Cavaleru alu ordin. Franciscu Iosifu pentru merite, Constantin Ioanovicu.

Fia-i țierân'a usioră și amintirea vecinică!

„Zukunft” diuariu politicu pentru interese române și slave va est din 20 Martiu incolo în formatu mai mare, pre lângă pretiul de abonamentu de mai înainte de 14 fl. 7 fl. și 3 fl. 50 xr. pe anu, jumătate de anu și pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române în modu simpaticu discutându-le în articuli de fondu și în corespondințe originale dela dietă din Pest'a și din Ardelu. Recomendăm asă dăra fôr'a acest'a patriotilor români spre a o sprigini cu abonamente câtu se pôte mai numeroșe. În fine adăgemu ca fôr'a acest'a este unica între foile vieneșe, care împatiséza cu interesele noastre române și carea au datu

atâtea dovezi despre așerarea acelor'a și e unica care ne face cunoscute nedreptățile ce ni se facu și publicului străinu.

Principatele române unite.

București 23 Fauru.
Tote spiritele la noi au fost de vreo 24 de ore ocupate de institutiunea cea mare, frumoșă, liberală și națională a gardei naționale. Nu scim cum s'a fost răspândit șirea că s'aru fi formatu o majoritate în Adunare care aru fi otarita a respinge acestă binefacătoare institutiune! Pe câtu am putut afla, au fost în adevăr ore cari cerinți de opinii în Adunare, mai multu însă asupra oportunității de câtu asupra principiului, dar, după o desbateră ce s'a facut astadi între comitatulu de delegati ai Camerei și Ministrii, întielegendu toti că situațiunea presinte cere imperios concessiuni reciproce, credem că suntem destulu de bine informati spre a afirmă că s'a primitu mai în întregulu seu proiectulu votatu de fost'a Adunare, și că, în șiedința Adunarei de Vineri, acestă institutiune binefacătoare va fi unu faptu implinitu. Acestă institutiune este atât de națională și atât de generală de guvern, nu numai de cei mai însemnati locuitori ai Bucureștilor, ci încă și decătra cetățienii din județie. Spre a da o dovada despre acestă, publicărăm mai susu o depesie din Craiova. În șfersitu, considerându-o acum ca terminată, strigăm și noi cu cetățienii din Craiova: Traiescă Adunarea electivă! Unu faptu încă mai are acestă Adunare a face, și atunci va binemerita dela Națiune. Acestu faptu este a da națiunei și o constituțiune, și o constituțiune, în care principii dela 89 sa se transforme în fapte. Consiliulu de Statu elaboréza acestă mare șarta, și Adunarea nu ne putemu îndoi c'o va votă. Precumu se va vedé mai la vale, foile din Paris suntu șicure că ne vomu aretă demni de protecțiunea ce ni-a acordat Franci'a. Adunarea actuală va face dar totu spre a mantiné la înaltimea la care națiunea și reprezentantii se arata naintea lumii în diu'a cea memorabilă dela 11—23 Februaru.

Șciri particulare ce primirăm chiaru astadi din Paris, ne spanu că Franci'a, Engliț'a și Austri'a mantinu cu ștaruștia dreptulu nostru de autonomie, neintervenirea nici unei puteri în afacerile noastre, pe câtu tempu vomu mantiné ordinea și ne vomu aretă demni de libertate, precumu și convocarea puterilor în conferință, ba încă chiaru în Congresu. Diuariulu La Patrie, adăuge, că aceste trei puteri, „sunt otarite a lasă poporul român de a dispune elu însusi despre destinările se.” Diuariulu L'Avenir National adăuge: „Dacă Comitele de Flandra nu va primi, poporul român aru avea unu mijlocu șimplu spre a șcapă de orice neșcreatură; acestă este a nu mai alege atunci pe nici unulu. Amu vediatu popore guvernându-se singure și implinindu fôrte onorabile acestă afacere.”

L'Opinion National, care până la 23 Februarie sustine fostulu guvern, acum sustine națiunea cu cea mai mare căldura. Ea șpune că diuariulu dela Petersburg dechiara că țărâmulu nostru va fi respectat de nu vomu rope tratatele, și apoi dice: „Dacă tratatele sunt respectabile, e șpresiunea vointiei națiunale este și mai respectabilă.”

Tota lumea, dar, sustine astadi că puterile sa respecte vointă națională. Locotenința Domnșca este otarita a nu ceda nici unei presiuni; armata, pe câtu va mai fi unu singuru omu viu, este otarita la rendulu seu a sustiné unirea și dreptulu națiunei de autonomie. Națiunea ore va ostent? Nu. Românulu se lasa lenei pe câtu șta culcatu; cându însă se școlă, și si șumete manecelu, nu mai șefere rusinea. Din fericire nu suntemu amenințati; misiunea noastră acum este numa a fi linisciti, dar energici, și a ne da o constituțiune care se pue în practică principiile dela 89. Acestă toate le va face națiunea, guvernulu și Adunarea, și prin urmare, Român'a de acum este, și va fi un'a și nedespărțită, liberă și respectată. („Romanulu“).

Nr. 9—2 Concursu.

Pentru întregirea stațiunei vacante de invatiatoriu din Furlucu în Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Lugosiu se escrie prin acest'a concursu.

Cu acestă stațiune suntu împreunate următoarele emolumente anuale:

În bani gât'a 52 fl. 50 xr. v. a. în naturale: 10 metrete de grâu, 10 metrete de cucuruș 50 ponti de lard; 50 ponti de sare, 8 ponti lumini, 8 orgii de lemne, 4 pentru invatiatoriu 4 pentru școlari și 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupă acestu postu de invetiatoriu voru ave a-si înzestră petitiunile lor concursuale timbrate cu estrasulu de botez, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu în institutulu preparandialu din Aradu, despre șervitiulu de până aci și despre portarea lor morală și politică, și a le șubsterne Venerabilulu Consistoriu alu dieceșei Caransebesiului până în 10 Martiu a. c. calendariulu vechiu.

Din șiedința șistorială ținută în Caransebesiu la 3 Fauru 1866.